

Értékes növények a felhagyott szőlőkben

NOHA SOK AZ OLYAN SZŐLŐÜLTETVÉNY, AMELYEK MŰVELÉSÉVEL MÁR RÉGEN FELHAGYTAK, AZ ÉLETÁTVOLRÓL SEM ÁLLT MEG: SZÁMOS NÖVÉNY- ÉS ÁLLATFAJ LELT OTTHONRA BENNÜK.

A soproni borvidék hazánk egyik legkiemelkedőbb, régi hagyományokra és múltra visszatekintő szőlőtermő területe, ahol a szőlőt délies kitettségű meleg domboldalak főként száraz gyepein feltört parcellákba telepítették. E művelt területek élővilága menedékterületekre koncentrálódva maradhatott fenn. A Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság működési területéhez tartozó Fertő-mélieki-dombsoron 1945-ig volt meghatározó

Agárkosbor a legelőn

ez a fajta művelés, amelynek a szőlők nagyüzemi átalakítása vetett véget; a kisparcellák körülbelül tizenöt év leforgása alatt eltűntek. Sok helyütt a korábbi művelés hatására csak gyomos, siskanádas, elakácósodott vad területek keletkeztek, de a természetközeli gyepek mentén felhagyott szőlők másodlagos gyepekké fejlődhetnek.

A szőlőültetvényeken a legtöbbször a vitéz-, az agár- és a bíboros kosbor jelenik meg, de a fokozottan védett adriai sallangvirág nagyobb magyarországi állományai is e területekhez köthetők. Az értékesebb növényfajok között említhetjük meg az erdei szellőrózsát, a fekete kökörcsint, az árlevelű és borzas lent, a szártá-

lan csüdfüvet, a tavaszi héricszet és a csillagószi-rózsát.

A kétszikűekben gazdag, változatos növény- és a rajta tenyésző rovarvilág szoros kapcsolatban áll egymással: a nektáradó, virágzó kétszikűek és a felhagyott, de még termést hozó szőlőültetvények például a lepkék számára is ideális táplálkozóhelyek lehetnek. Itt él a magyar tarsza is, amely védett szöcskefajunk. Leginkább a hangja alapján, az alkonyati órákban lehet megtalálni, amikor a gyepe alsó régióiból a fűszálak vagy a kétszikű növények

Citromsármány

magasabb leveleire mászik, és onnan adja ki halk, de jellegzetes hangját. Az elburjánzó növények fészkelő- és táplálkozóhelyet nyújtanak az énekesmadarak számára is. Citromsármányok, csukok, vagy éppen poszták színes hímjei énekelnek szakadatlanul a magasabb pontokon – oszlopok tetején, bokrok csúcsain –, miközben párjaik az örökké éhes fiókákat etetik.

Forrás: Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság

PROGRAMFELHÍVÁS!

Sári Kovács Szilvia programigazgató - Karcag város alpolgármestere -

„A legszebb konyhakertek”

– Magyarország legszebb konyhakertjei

országos programban való részvételre hívja fel Magyarország valamennyi településének önkormányzatait/szervezeteit/egyesületeit!

Szeretnénk, ha minél több településen „A legszebb konyhakertek” helyi verseny lefolytatásával összegyűjtenék azokat a kertművelőket, akik gondosan, szeretettel művelik kertjeiket, és még e tudáskincs birtokában vannak. Őrzik mindazt, amit nagyszüleiktől tanultak, vagy olyan saját módszereket alkalmaznak, amellyel egészséges zöldséget-gyümölcsöt termelnek.

A program célja, hogy a kertművelők munkája a versenynek köszönhetően kapjon kellő elismerést, és példájuk nyomán minél többen műveljenek konyhakertet, hiszen így az évszázadok során összegyűlt tudás, tapasztalat tovább öröklődhet a generációk között.

Csatlakozásra hívunk tehát minden határon innen és határon túl lévő település önkormányzatát, szervezetét vagy akár magánszemélyét, akik kedvet és erőt éreznek ahhoz, hogy részesei legyenek e programnak: településükön **meghirdetik** „A legszebb konyhakertek” versenyt, **összegyűjtik** a jelentkezéseket, **lezsűrízik** a nevezett kerteket, majd a kategóriák első helyezettjei közül a **legszebbeket jelölik** Magyarország legszebb konyhakertje országos díjra.

A programmal szeretnénk

- A kerteket étellel megtölteni, hogy ne legyen egyetlen elhagyott, műveletlen kert sem
- A díszkertek ágyásaiba visszavinni, bejuttatni a konyhakerti növényeket, gyümölcsöket
- A kertművelő ember munkáját megbecsülni, és azt mindenki elé példaként állítani
- Konyhakertművelő kultúránkat megőrizni, minél több embernek átadni
- A birtokunkban lévő tudást összegyűjteni és megtanítani a fiataloknak, hogy ők is tudják, milyen a frissen szedett zöldség és gyümölcs zamata.

Csatlakozzanak az országos programhoz és szervezzék meg Önök is „A legszebb konyhakertek” helyi versenyt!

Szándéknyilatkozat és részletes információ megtalálható a weboldalunkon:

www.alegszebbkonyhakertek.hu

A csatlakozást követően a helyi versenyt lebonyolíthatják: önkormányzatok, intézmények, különböző civil szervezetek, kertbarát körök, IKSZT-ek, óvodák, iskolák, lakóközösségek, szövetkezetek, református egyházközségek, katolikus plébániák, de akár magánszemélyek is.

2019-ben 378 település több mint 21 000 kertművelője vett részt a programban.

Csatlakozási határidő: 2020. április 30.

2020-ban szeretettel várjuk az Önök településének csatlakozását és Kertjeik nevezését!

Sári Kovács Szilvia - programigazgató
Karcag város alpolgármestere

Telefon: +36-30/9854-106 | Web: www.alegszebbkonyhakertek.hu
E-mail: legszebbkonyhakertek@gmail.com

**LEGYEN ZÖLDSÉGES/GYÜMÖLCSÖS KERT MAGYARORSZÁG
MINDEN BALKONJÁN, UDVARÁN ÉS KERTJÉBEN!**